

Достъп до обществена информация в Комисията за защита на потребителите през 2019 г.

Достъпът до информация дава възможност на гражданите, бизнеса, медиите и неправителствените организации, от една страна да си съставят собствено мнение за дейността на администрацията, от друга – да бъдат неин коректив.

Всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В Република България чужденците и лицата без гражданство, както и всички юридически лица се ползват със същото право.

В изпълнение на задълженията си по чл. 15а от Закона за достъп до обществена информация, Комисията за защита на потребителите (КЗП) е публикувала на интернет страницата си изискуемата през 2019 г. информация съгласно чл. 15 от ЗДОИ. С цел осигуряване на прозрачност в дейността на администрацията и за максимално улесняване на достъпа до обществена информация, на сайта на КЗП се съдържа информация за правомощията на комисията, данни за организацията, функциите и отговорностите на администрацията, списък на издадените актове в изпълнение на предоставените с нормативните актове правомощия, достъп до публичните регистри, поддържани от КЗП, наименованието, адреса, телефона и работното време на звеното в КЗП, което отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на достъп до информация и друга полезна информация.

ЗДОИ дава право на избор на заявителя за ДОИ да избере формата, под която иска да получи информацията и КЗП се съобразява с предпочитанията на заявителя. Най-масовата форма за предоставяне на информация, искана от заявителите е „копие на хартиен носител“. За 2019 г. най-голям брой заявители, поискали достъп до обществена информация са предпочели тази форма. Забелязва се нарастване на броя на заявленията, при които се предпочита предоставянето на информацията по електронен път. Във всички случаи КЗП се съобразява с искането и предоставя информацията в предпочетената форма.

Заплащането от гражданите на разходите за ДОИ в КЗП се извършва в брой, на място, за което се издава платежен документ. Когато предоставянето на информацията е възложено на определена регионална дирекция и получаването ще се извърши по местожителството на заявителя, заплащането става срещу разписка на мястото на предаване на информацията. Приемат се и банкови плащания, но обикновено размерът на дължимата сума за предоставяне е незначителен спрямо таксите за банкови преводи. Осигурена е възможност и за заплащане чрез ПОС терминал, разположен в сградата на КЗП в гр. София.

Правилното прилагане на ЗДОИ от администрациите е създаване на култура на откритост, ориентирана към свободен достъп на информация за гражданите. Изключителна роля за качествено осигуряване на ДООИ и усъвършенстване на механизмите за предоставянето му играе административният капацитет.

В Комисията за защита на потребителите организирането на достъпа на гражданите до обществена информация в съответствие със законовите им права е възложено на Дирекция "Правни дейности, административно обслужване и човешки ресурси", съгласно Устройствения правилник на комисията.

През 2019 г. в КЗП са подадени общо 59 заявления за достъп до обществена информация.

От постъпилите заявления 46 са подадени от граждани, на второ място са заявленията от фирми – 7, 4 заявления са подадени от неправителствени организации, 1 от чужденец и 1 от журналист. За 2019 г. няма подадени заявления за достъп до обществена информация от лица без гражданство.

По начина на поискване, 42 от заявленията за достъп до обществена информация в КЗП са постъпили като писмени заявления, а 16 заявления са постъпили по електронна поща. Има подадени и удовлетворени и устни заявления, но е невъзможно тяхното отчитане, а и дори да се направи такова, то няма да е обективно и вярно. Информация се предоставя ежедневно – по телефон или в пряк контакт с потребителите от всеки служител на КЗП. КЗП има открит денонощен телефон, а в гр. София – и приемна за потребителите. Имайки предвид факта, че КЗП разполага със звена в 28 града, обхванати в 6 регионални дирекции и всеки служител е в ежедневен контакт с потребители, това неминуемо води до реално предоставяне на обществена информация. Нереалистично е обаче да се очаква, че всяко едно предоставяне на устна справка например, направена въз основа на устно запитване, ще бъде отчетена. И до момента голяма част от администрациите не водят отчет за тях.

При търсенето на информация през 2019 г. най-голям брой са постъпилите заявления, свързани с контролната дейност на КЗП – 54. Доста по-малко са заявленията относно процеса на вземане на решение – 3, 1 е за изразходване на публични средства и 1 е свързано с отчетност на институцията.

От постъпилите 59 заявления за ДООИ няма оставени без разглеждане. Няма и откази за предоставяне на информация на основанията, посочени в закона. В 9 случая исканата информация не е била налична в КЗП и са изпратени уведомления за липса на исканата обществена информация. По 23 заявления е предоставен пълен достъп до обществена информация, а по 27 – частичен.

Общо за 12 заявления за ДООИ срокът е удължен, защото исканата информация се отнася до трето лице и е необходимо неговото съгласие за предоставянето ѝ.

През 2019 г. няма обжалвани решения на КЗП за достъп до информация.

През отчетната година няма регистрирани нарушения и наложени наказания на длъжностни лица по ЗДОИ.

В изпълнение на изискванията на чл.15а, ал.3 от ЗДОИ на сайта на КЗП е обявен актуализиран списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет за сферата на дейност на съответната администрация, както и форматите, в които е достъпна.

Съгласно чл.15б и чл.15г от Закона за достъп до обществена информация поддържаният от КЗП Регистър опасни стоки е публикуван в отворен формат в интернет през 2019 г. на Портала за отворени данни на Република България на следния адрес:

<https://opendata.government.bg/dataset/pernctbp-ha-onachntectokn/resource/2efedd4e-6f2f-45f6-b612-9f7822615503>.

Данните фигурират под № 149 в Списъка с набори от данни по приоритетни области, които да се публикуват в отворен формат на Портала за отворени данни, представляващ Приложение към т.1 и 2 на Решение № 214 от 25 март 2016 година на Министерския съвет за приемане на Списък с набори от данни по приоритетни области, които да се публикуват в отворен формат.